ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Τοῦ κ. ΧΡ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗ

ΤΟ ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟ ΜΝΗΜΑ

Ὁ Γιάννης εἶχε στὴν ξενιτειὰ τὸν ἀδελφό του τὸ Φῶτο δώδεκα χρόνια ξενιτεμένο. Ἐννιὰ χρόνια λάβαινε ταχτικὰ γράμματα καὶ χρήματα, ἀλλὰ τὰ ἐπίλοιπα τρία χρόνια οὔτε χρήματα, οὔτε γράμμα ἔλαβε. Δὲν σκέφτονταν γιὰ χρήματα ἀλλὰ γιὰ γράμμα. Ἤθελε νὰ μάθῃ ὅτι ὁ ἀδελφός του ζοῦσε κι' ἦταν στὸν Ἀπάνω-Κοσμο, κι' ἂς ἔλειπαν τὰ χρήματα. Περίμενε, περίμενε ἕνα μῆνα, δυό, τρεῖς, ἕνα χρόνο, κι' ἔγειναν τρία σωστὰ χρόνια χωρὶς γράμμα καὶ χωρὶς ἀντιλογία. Στὸ τέλος εἶδε κι' ἀπόειδε, πῆρε ἕνα σακκούλι στὸν ὦμο του, φόρεσε τὴν κάπα του ἀπὸ τὸ ἕνα τὸ μανίκι καὶ τράβηξε γιὰ τὴν ξενιτειά, ἔχοντας γιὰ μόνο του σύντροφο ἕνα μακρὺ δικανίκι. Πάει σαράντα μέρες δρόμο, πέρασε σαράντα πολιτεῖες καὶ διάβηκε κάμπους καὶ βουνά, ποτάμια καὶ θάλασσες ὅσο νὰ φτάσῃ στὸ μέρος ποὺ ξενιτεύονταν ὁ ἀδελφός του. Δὲν γνώριζε κανένα, οὔτε καὶ κανένας πατριώτης δὲν βρισκόταν ἐκεῖ. Ἦταν μεγάλη Παρασκευή, ὅταν μπῆκε σ' αὐτὴ τὴν πολιτεία. Τράβηξε σ' ἕνα ταπεινὸ ξενοδοχεῖο, ἔφαγε λίγο ψωμὶ καὶ κρομμύδι, κι' ἀπὸ τὴν πολλή του τὴν κούραση ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ, χωρὶς νὰ πῇ τίποτε σὲ κανένα, γιατὶ ἤρθε καὶ ποιὸν γυρεύει. Ἀλλὰ ἕνα μαῦρο προαίσθημα τοῦ εἶχε γραπώσει τὴν καρδιά, ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ πάτησε τὸ ποδάρι του ἐκεῖ.

Τὰ μεσάνυχτα ἄρχισαν ἡ καμπάνες νὰ βαροῦν δυνατά. Ξύπνησαν ὅλοι, ὅσοι ἦταν χριστιανοί, ξύπνησε κι' ὁ Γιάννης, σὰ χριστιανὸς ποὺ ἦταν κι' αὐτὸς καὶ πάει μαζὶ μὲ τοὺς πολλοὺς σὲ μιὰ ἀπὸ τὲς πολλὲς ἐκκλησίες τῆς πολιτείας. Παρακύτταξε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἦταν σ' αὐτὴν τὴν ἐκκλησία, ἀλλὰ δὲν τοῦ ἔμοιαζε κανένας γιὰ τὸν ἀδελφό του τὸ Φῶτο. Ἀπέκει πάει σ' ἄλλην ἐκκλησιά, ἀλλὰ κι' ἐκεῖ τίποτε. Πάει σ' ἄλλη καὶ σ' ἄλλη καὶ σ' ἄλλη, ἀλλὰ σὲ καμμιὰ δὲν ἀπάντησε τὴν ἀχτιδόλαμπη μορφὴ τοῦ ἀδελφοῦ του.

Στὴν τελευταία ἐκκλησιὰ ἤξερε τὸν Ἐπιτάφιο ἕτοιμο νὰ βγῇ. Ὁ κόσμος ὅλος, ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσαν εἶχαν ἀπὸ ἕνα κερὶ στὸ χέρι τους. Ἀγόρασε κι' ὁ Γιάννης ἕνα κερὶ κι' ἀκολούθησε τὸν Ἐπιτάφιο. Ὕστερα ἀπὸ λίγη ὥρα ὅλοι οἱ Ἐπιτάφιοι τῶν ἐκκλησιῶν τῆς πολιτείας σμίχτηκαν στὰ πρόθυρα τοῦ νεκροταφείου. Ἐκεῖ ὅλοι μαζὶ ἔγιναν ἕνα καὶ μπήκανε μέσα στὰ μνήματα.

Ὅλος ὁ περίβολος τοῦ νεκροταφείου φεγγοβολοῦσε. Μέσ' ἀπὸ τὰ κουτιὰ τῶν παθαμένων ξεπετοῦσε ἡ ἥμερη λάμψη τοῦ καντηλιοῦ, ποὺ εἶχε ἀνάψει χέρι συγγενικὸ ἢ φιλικό. Νόμιζε κανεὶς ὅτι ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ κάτοικοι τοῦ Κάτω-Κόσμου ξαγρυπνοῦσαν, περιμένοντας τὸν Ἐπιτάφιο. Ὁ Γιάννης χώθηκε ἀνάμεσα στὰ μνήματα προσέχοντας μὴ διασκελίσῃ κανένα καὶ μὴ σκοντάψῃ σὲ κανένα σταυρό. Ἐκεῖ ποὺ πήγαινε, χώρια ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν Ἐπιταφίων, ποὺ ἔκραζε ἀκατάπαυστα «Κύριε ἐλέησον», περπατώνας ἀνάμεσα στὲς νεκρικὲς κατοικίες, ἀπάντησε ἕνα σβυστὸ μνῆμα. Ἦταν στὴν ἄκρη τοῦ νεκροταφείου καὶ στὸ σαρακωμένο κουτί του, ποὺ ἦταν γυρμένο ἀπ' τὸν ἄνεμο καὶ ἀπὸ τὴν πολυκαιρία, δὲν ἔφεγγε καθόλου καντῆλι.

— Νά, ποὺ βρίσκονται καὶ στὸν Κάτω-Κόσμο φτωχοί, εἶπε μὲ τὸ νοῦ του ὁ Γιάννης καὶ δὲν ἔχουνε ἕνα καντηλάκι καὶ λίγο λαδάκι ν' ἀνάψουν κι' αὐτοὶ τούτη τὴ βραδυὰ καὶ νὰ πανηγυρίσουν μὲ τοὺς πολλούς. Κρίμα! Ἐγὼ νόμιζα, ὡς τώρα ὅτι ἡ φτώχεια μόνο στὸν Ἀπάνω-Κόσμο εἶχε μερδικό!

Λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, ἔσκυψε μὲ δακρυσμένα μάτια νὰ κολλήτῃ τὸ κερί, ποὺ κρατοῦσε, ψηλὰ στὸ σαρακωμένο καὶ ραγισμένο νεκρικὸ κουτί, κι' ἔτσι νὰ προσφέρῃ μιὰ μικρὴ ἐλεημοσύνη στὸ φτωχὸ Κατωκοσμίτη ποὺ βρίσκονταν στὰ σκοτεινά, ἀλλὰ ἐκεῖ, ποὺ κολλοῦσε τὸ κερὶ ἔπεσε τὸ μάτι του στὰ κάτασπρα γράμματα, ποὺ ἦταν γραμμένα ψηλὰ στὸ μαῦρο κουτί, κι' ἔμπηξε ἕνα μεγάλο ξεφωνητὸ μὲ ὅλη τὴ δύναμι τῆς καρδιᾶς του, σὰ νὰ τὸν τσίμπησε στὴν καρδιὰ ὀχιὰ πικρή, ἢ κακὴ μονομερίδα:

— Ἄχ! ἀδελφούλη μου, Φῶτο! Ἐγὼ σὲ γύρευα ἀνάμεσα στοὺς ζωντανούς καὶ σὺ βρίσκεσαι ἀναμεσα στοὺς πεθαμένους!

Λέγοντας αὐτὰ ξαπλώθηκε ψηλὰ στὸ χορταριασμένο μνῆμα κλαιοντας καὶ μοιρολογῶντας σὰ μικρὸ παιδί. Κανένας δὲν ζύγωσε νὰ τὸν πλησιάσῃ, γιὰ μιὰ τέτοια μεγάλη δυστυχία. Ἔκλαιγαν κι' ἄλλοι γύρω του σκυμμένοι σὲ φωτισμένα μνήματα, ἀλλὰ καθένας ἔκλαιγε τὸν πόνο του...

Ὕστερα ἀπὸ λίγη ὥρα ἔφυγαν οἱ Ἐπιτάφιοι, καθένας γιὰ τὴν ἐκκλησιά του, ὁ κόσμος τραβήχτηκε γιὰ τὸ σπίτι τους, τὸ νεκροταφεῖο ἔμεινε ἔρημο καὶ μοναχὰ ὁ Γιάννης στριφογύριζε βογγῶντας ψηλὰ στὸ μνῆμα τοῦ ἀδελφοῦ του, σὰ λαβωμένο φεῖδι κι' ὅταν ὁ ἥλιος φώτισε τὸν Κόσμο μας μὲ τὶς ἀργυρόχρυσες ἀχτῖδες του, πῆρε τὰ σύνεργα τοῦ νεκροθάφτη, ποὺ ἦταν χωμένα κάτω ἀπὸ ἕνα καλιβοῦτσι, ἄνοιξε τὸ μνῆμα μὲ ἔγνοια ἔμασε ὅλα τὰ κόκκαλα ἕνα-ἕνα κι' ἀφοῦ τὰ πότισε μὲ κανταρὰ ἀδελφικὰ δάκρυα, τἄβαλε μέσα στὸ σακκοῦλι του, σταυροκοπήθηκε κατὰ ἡλιοῦ καὶ ξεκίνησε μὲ τὴν καρδιὰ καμένη καὶ φλογισμένη γιὰ τὴν ἔρημη πατρίδα, φορτωμένος τ' ἀδελφικὰ κόκκαλα, ποὺ ἔβγαλε ἀπὸ τὸ ξενιτεμένο μνῆμα, κι' ἦταν ἀναστημένα μὲ τὸ ἴδιο γάλα, γιὰ νὰ τ' ἀποθέσῃ στὸ ταπεινὸ κοιμητῆρι τοῦ χωριοῦ του!

Χ. Χρηστοβασίλης

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

ΤΟ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟ ΚΑΝΑΡΙΝΙ

Τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ ἔγινε στὰ 1848. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ Γαλλία ἦταν Βασίλειο ἀκόμα, μὲ βασιλιᾶ τὸ Λουδοβίκο Φίλιππο τοῦ Ὀρλεάν.

Θυρωρὸς στὸ θέατρο τοῦ «Βαριετὲ» ἦταν τότε μιὰ καλὴ γυναικούλα ποὺ εἶχε κάποιο πολύτιμο πραγματικῶς καναρίνι. Δὲν ἦταν πουλὶ αὐτό, ἀλλὰ ὁλόκληρη ὀρχήστρα, ποὺ ἔπαιζε ἀπ' τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ.

Οἱ καλλιτέχναι τοῦ «Βαριετὲ» ἦταν ὅλοι ξετρελλαμένοι μ' αὐτὸ τὸ καναρίνι, τὸ ἀγαποῦσε, ὅμως, ἰδιαιτέρως μὲ μεγάλη λαχτάρα ἡ πρωταγωνίστρια τοῦ θεάτρου κυρία Ἐλίζα Μπουιγκοντιέ.

Ἡ καλλιτέχνις αὐτὴ εἶχε προσφέρει ἐντελῶς ἀταιο μεγάλα ποσὰ στὴ θυρωρὸ γιὰ ν' ἀποκτήσῃ τὸ καναρίνι. Ἡ θυρωρὸς δὲν τὸ πουλοῦσε καὶ ἑκατομμύρια νὰ τῆς ἔδιναν.

Ἐπὶ τέλους ἡ Μπουιγκοντιὲ πῆρε μιὰν ἀπελπισμένη ἀπόφασι. Μιὰ μέρα ποὺ ἔλειπε ἡ θυρωρός, μπῆκε μέσα στὸ θυρωρεῖο, ἔκλεψε τὸ πολύτιμο καναρίνι κι' ἔβαλε στὴ θέση του ἕνα ἄλλο ποὺ δὲν ἐννοοῦσε ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα του.

Αὐτὰ συνέβαιναν τὴν ἐποχὴ ποὺ ἔγινε ἡ ἐπανάστασις ποὺ ἀνέτρεψε τὴ βασιλεία στὴ Γαλλία.

Ἡ θυρωρὸς τοῦ «Βαριετὲ» ποὺ ἦταν φανατικὴ βασιλόφρων, αἰσθάνθηκε τότε μεγάλο πόνο καὶ δὲν εἶχε ὄρεξι νὰ μιλήσῃ σὲ κανένα.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες ἡ καλλιτέχνις ποὺ ἐδοκίμαζε μεγάλες τύψεις γιὰ τὴν κλεψιά της, πῆγε στὸ θυρωρεῖο μὲ τὴν ἀπόφασι ν' ἀποτῆμιώσῃ τὴ θυρωρό, μὲ τρόπο, ὅμως, ὥστε νὰ μὴ μαρτυρήσῃ τὴν πρᾶξι της.

— Καλέ, κυρὰ Μανσὸν, εἶπε τότε στὴ θυρωρό, πούλησέ μου, ἐπὶ τέλους, τὸ καναρίνι σου! Σοῦ δίνω πενταχόσια φράγκα! Δὲν εἶσαι εὐχαριστημένη πιά;

— Νὰ πουλήσω τὸ καναρίνι μου; ἀπάντησε γεμάτη συγκίνησι ἡ θυρωρός. Τὸ καϋμένο μου, τώρα δὰ εἶνε ποὺ δὲν τὸ πουλάω!

— Μὰ γιατὶ ἐπὶ τέλους;

— Ξέρεις τί μεγάλα αἰσθήματα ἔχει αὐτὸ τὸ πουλί; Ἀπ' τὴν ἡμέρα ποὺ ἔπεσε ὁ βασιλιᾶς... δὲν ἔτραγούδησε οὔτε μιὰ φορά!

Ἡ καλλιτέχνις δὲν ἐτόλμησε νὰ διαλύσῃ τὴ συγκινητικὴ πλάνη τῆς θυρωροῦ. Ἐφύλαξε τὸ καναρίνι, μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ τὸ βάλῃ μὲ τρόπο πάλι πίσω στὸ κλουβί του ὅταν θὰ ξαναγύριζαν οἱ Ὀρλεανῖδαι στὸ θρονο τους. Κι' ἐπειδὴ ἡ δημοκρατία ἐπεβλήθη γιὰ καλὰ στὴ Γαλλία, τὸ μαγικὸ καναρίνι ἔμεινε ὡς τὸ θάνατό του στὰ χέρια τῆς ἠθοποιοῦ.

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

— Μιὰ κουταλιὰ τῆς σούπας ἀποστάγματος «νεφτιοῦ», ριχνόμενο στὴν μπουγάδα, ὀσπρίζει ὑπερβολικὰ τὰ ροῦχα.

— Ἐὰν τὸ πετσὶ τῶν παπουτσιῶν σας, ἔχει τυχὸν σκληρύνει ἀλείψατέ το μὲ πετρέλαιο. Θὰ ξαναγίνῃ μαλακό, σὰ νἆταν καινούργιο.

— Τὸ ρίζι εἶνε τέσσερες φορὲς θρεπτικώτερο ἀπὸ τὶς πατάτες.

Ἰατρὸς Μαρτινὲ

ΦΤΕΡΑ ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

— Τίποτε δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ διατηρήσουν περισσότερο οἱ ἄνθρωποι, ἀπὸ τὴν ὑγεία τους. Κι' ὅμως, κάνουν ὅτι μποροῦν γιὰ νὰ τὴν καταστρέψουν τὸ ταχύτερον.

Λὰ Μπρουγιὲρ

— Μὴν κακολογῆς ποτὲ τὸν ἑαυτό σου. Τὴν δουλειὰ αὐτή, τὴν ἔχουν ἀναλάβει οἱ...φίλοι σου!

Ταλλεϋράνδος